

در حالی که دنیا به کاهش مصرف کیسه‌های نایلونی و پلاستیک فکر می‌کند، اوضاع در ایران جور دیگری است

تهرانی‌ها سالانه ۱۵ هزار تن پلاستیک مصرف می‌کنند

تا حد ممکن استفاده از کیسه‌های نایلونی را به حداقل رسانند؟

باز یافت راحل نهایی نیست
برخلاف نظر بسیاری از مردم، باز یافت توجیهی برای مصرف بی‌رویه کیسه‌های پلاستیکی نیست. اولین دلیل اینکه حجم زیادی از پلاستیک مصرف شده وارد زمین‌های دفن زباله و چرخه بازیافت نمی‌شوند، بلکه در طبیعت رها می‌شود. باز یافت وارد چرخه آلودگی می‌شوند. دلیل دیگر قیمت گران این روش است. چالش است بداند هزینه‌های یک تن بازیافت کیسه‌های پلاستیکی ۴۰۰ دلار است، در حالی که فروش آن در بازار برابر ۳۲ دلار می‌شود. به این ترتیب باید گفت بازیافت پلاستیک اصلا کار مقرون به صرفه‌ای نیست.

حیدر زاده در تایید این مطلب، با بیان اینکه هم‌اکنون تولید ظروف گیاهی و پلاستیک‌های تجزیه‌پذیر در مقابل ظروف پلاستیکی موجود توجیهی اقتصادی ندارند، تصریح کرد: «امیدواریم دولت لایحه‌ای در این خصوص تهیه ارائه کند تا سیاست‌های تشویقی و تنبیهی در مورد ظروف پلاستیکی در نظر گرفته شود.»

برخلاف نظر بسیاری از مردم، بازیافت توجیهی برای مصرف بی‌رویه کیسه‌های پلاستیکی نیست
و اولین دلیلی این است که حجم زیادی از پلاستیک مصرف شده وارد زمین‌های دفن زباله و چرخه بازیافت نمی‌شود، بلکه در طبیعت رها می‌شود.

کتر از ۲ ماه از ۲۱ تیر، روز خرید بدون کیسه نایلونی می‌گذرد. اما ابعاد فاجعه انبساط پلاستیک در کشور ما به اندازه‌ای است که نمی‌توانیم تا سال آینده معضلات بهمانند دوپاره یکی از مهم‌ترین معضلات زیست‌محیطی در ایران را به بحث بگذاریم. به هر حال، خبر مهمی درباره سیاست‌های محدود کننده کیسه‌های پلاستیکی در انگلستان را بهانه کردیم تا دوباره از کیسه‌های پلاستیکی و مصرف بی‌رویه آنها در کشورمان بگویم.

حدود ۱۰ روز قبل خبرگزاری‌های مهم جهان خبری منبهره کردند: مصرف کیسه‌های پلاستیکی که در دست شهروندان انگلیسی است از ۷ میلیارد کیسه به ۵۰۰ هزار کاهش یافته است. دولت انگلستان کمتر از ۱ سال پیش تصمیم گرفت استفاده از تک کیسه‌های پلاستیکی را بپوشاند و از زمان قیمت گذاری استفاده از کیسه‌های پلاستیکی توسط خریداران تا ۸۵ درصد کاهش داشته است. قانون کیسه‌های پولی در این کشور خیلی زود به بار نشست؛ یعنی در کمتر از ۱ سال از اجرایی شدن آن. براساس گزارش‌ها، پیش از تصویب این قانون فروشگاه‌های عمده بیشتر از ۴ میلیارد کیسه پلاستیکی توسط خریداران می‌دادند، اما براساس اعلام سازمان محیط زیست، در عمده نخست اجرای قانون جدید این تعداد به ۵۰۰ میلیون کاهش یافته است.

کشورهای دیگر دنیا هم کمپوش دنبال سیاست‌ها و وضع قوانین برای محدود کردن کیسه‌های پلاستیکی هستند. در چند شهر و بخش در ایالات متحده استفاده از کیسه نایلونی ممنوع شروع شده است. در آسیا، کشور چینگلدن از سال ۲۰۰۲ و امارات از سال ۲۰۱۲ مصرف کیسه نایلون و ظروف یکبار مصرف پلاستیکی را ممنوع کرده‌اند. برای اینکه تصویری کلی داشته باشید از اینکه

مردم از خطرهای پلاستیک بی‌خبرند
اوباشا به بیان اینکه فروشگاه‌ها و اصناف پایتخت سالانه ۱۰ هزار تن مصرف نایلکس دارند، گفت: «یک حساب ساده باید بگویم سالانه ۶۰ میلیارد تومان برای تولید این نایلکس‌ها متاسفانه مردم کمتر به خطری که سلامت حال آنها و آینده آن‌ها تهدید می‌کند، توجه دارند و دیدن انبوه کیسه‌های پلاستیک کنار جاده‌ها، محیط‌های طبیعی، پارک‌ها و رودخانه‌هایی که بی‌توجهی و گشت و گذار به آنجا می‌روند و نیز انبوه لیوان‌ها و ظرف‌های یکبار مصرف رها شده در اطراف نکایا و حسینیه‌ها دیگر صحنه‌های نادر و عجیبی نیستند.»

زیست‌محیطی، معضلات بهداشتی نیز ایجاد می‌کند، گفت: «استفاده از ظروف پلاستیکی غیراستاندارد برای توزیع مواد غذایی گرم باعث بروز بیماری‌های بسیاری در شهروندان می‌شود. با وجود همه راحل‌های کارشناسی برای بازیافت یا تبدیل مواد سازنده کیسه‌های نایلونی به کیسه‌های تجزیه‌شونده به نظر می‌رسد اراده مردم از جنبه‌های مهم حذف یا کاهش مصرف این کیسه‌هاست. مردم باید آگاه و توجیه شوند که چرا نباید بطری‌های آب و کیسه‌های نایلونی یا لیوان‌های یکبار مصرفی را که در مناسبت‌های مذهبی و... مصرف می‌شوند در فضای باز طبیعت و خیابان‌های شهر خود رها کنند و چرا باید

گفت: «پیشنهاد می‌کنیم ضمن ایجاد باشگاه افرادی که برای خرید خود با کیسه‌های پارچه‌ای مراجعه می‌کنند، تخفیف بگیرند. در بسیاری از فروشگاه‌های زنجیره‌ای بزرگ دنیا برای کیسه‌های پلاستیکی‌ای که در اختیار مشتریان قرار می‌گیرد، پول دریافت می‌شود.» حیدر زاده افزود: «فاز اول تغییر کیسه‌های پلاستیکی موجود، کنترل توزیع و فاز بعدی جایگزینی آن است.»

ظروف پلاستیکی و ظهور بیماری
رئیس ستاد محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران با اشاره به اینکه ظروف پلاستیکی و یکبار مصرف علاوه بر معضلات

در مصرف کیسه نایلونی و ظروف یکبار مصرف است. به گزارش سازمان محیط زیست، تهرانی‌ها سالانه بیش از ۱۰ هزار تن کیسه پلاستیکی مصرف می‌کنند. تردیدی نیست که این روند باید متوقف یا دستکم کند شود. البته راحل‌هایی هم در جریان است. محمد مهدی حیدرزاده، رئیس ستاد محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران، یکی از راحل‌ها را این گونه بیان می‌کند: «باید تلاش کنیم اول پلاستیک کمتر مصرف کنیم و سپس آن را جایگزین کنیم.»

وی در مورد خرید بدون کیسه نایلونی «همچنین در پیشنهاد تشکیل باشگاه مشتریان دوستدار محیط زیست در فروشگاه‌های بزرگ خرید

کیسه‌های نایلونی چه با سر محیط زیست ما می‌آورد. همین قدر باید که تجزیه این کیسه‌ها در طبیعت حدود ۱۰۰۰ سال زمان می‌برد. این کیسه‌ها سانس تجزیه نمی‌شوند، بلکه به ذرات بسیار بسیار ریزی تبدیل می‌شوند که در نهایت سر از اقیانوس‌ها، دریاها، خاک و بدن انواع آبزیان درمی‌آورند و بعد از وارد شدن به بدن ما عوارض زیادی برمان ایجاد می‌کنند.

ایران جزو ۱۰ کشور اول مصرف کیسه‌های نایلونی در دنیا است
در ایران نیز هر چند قدم‌هایی در راه بازیافت پلاستیک برداشته شده، اما به گزارش روزنامه همشهری، ایران هنوز جزو ۱۰ کشور اول

قوانین ضد پلاستیک در گوشه و کنار جهان

استفاده از کیسه‌های پلاستیکی خرید که کار را بسیار آسان کرده و حتی پیشتر از لوله‌های آب همه جا دیده می‌شوند، همچنان از داغ‌ترین مباحث محیط زیست محسوب می‌شود و سبب ایجاد اختلاف بین سیاست‌گذاران، مردم، علائق تجاری، کارفرمایان و کسب و کارهای وابسته شده است. برای اینکه موضوع روشن‌تر شود، باید بگویم کیسه‌های پلاستیکی بحث امروز و دیروز نیست. در واقع، بحث ایجاد مانع در استفاده از کیسه‌های پلاستیکی در ایالات متحده به سال ۱۹۹۰ برمی‌گردد. آن زمان از ابداع این کیسه‌ها در سوئد فقط ۲۸ سال گذشته بود که مسوولان در جزیره کوچکی در ماساچوست به نام تانتاکت به این نتیجه رسیدند که خرده‌فروشی کیسه‌های پلاستیکی باید ممنوع شود. با وجود قوانین ضد کیسه پلاستیکی در ۱۳۲ شهر و بخش آمریکا، این بحث همچنان ادامه دارد. مخالفان کیسه‌های پلاستیکی معتقدند این کیسه‌ها برای محیط زیست مضر هستند.

بسیاری از آنها در محل‌های دفن زباله به سختی تجزیه می‌شوند، ضمن اینکه حجم زیادی از کیسه‌های پلاستیکی در نهایت به ساحل‌ها و اقیانوس‌ها می‌رسند، یعنی همان جاهایی که فعلا محیط زیست به آن زباله‌دان بزرگ پلاستیک می‌گویند. زباله‌دان بزرگ پلاستیک که به آن حلقه زباله‌های پلاستیکی هم می‌گویند، منطقه‌ای است شامل چند حلقه در عمق آب‌های اقیانوس آرام که در سال ۱۹۸۵-۱۹۸۸ کشف شده و تراکم زباله‌های پلاستیکی در آن از مناطق دیگر بیشتر است. براساس نتایج یک تحقیق علمی، سالانه ۷ میلیون تن زباله وارد اقیانوس‌ها می‌شود که ۲۱ درصد آن را پلاستیک تشکیل می‌دهد. آمریکایی‌ها هر سال ۱۰۰ میلیارد کیسه پلاستیکی دور می‌ریزند که فقط بخش کوچکی از آن بازیافت می‌شود کیسه‌های پلاستیکی در طبیعت تجزیه نمی‌شوند. آنها را خود را از توده‌های زباله، کامیون‌های حمل و محیط‌های دفن بی‌برون با می‌کنند و بعد وارد زیرساخت‌های آب و راه‌های آبی می‌شوند و پهنه زمین را فاسد می‌کنند. در نهایت اگر همه چیز به خیر و خوشی تمام شود، زباله‌های پلاستیکی

حقایق پلاستیکی

- مصرف غذاهای آلوده به این عناصر سمی، سم را وارد بدن ما هم می‌کند.
- سالانه حدود ۳۸۰ میلیارد قطعه کیسه پلاستیکی در ایالات متحده مصرف می‌شود و مهم‌تر شهروندان آمریکایی سالانه ۱۲۰۰ کیسه پلاستیکی است.
- برای تولید این میزان پلاستیک دستکم ۱۲ میلیون بشکه نفت لازم است.
- تنها ۱ تا ۲ درصد کیسه‌های پلاستیکی تولید شده در آمریکا بازیافت می‌شوند.
- هر اثر آلودگی حاصل از کیسه‌های پلاستیکی، سالانه هزاران جانور آبی و بیش از یک میلیون پرنده در جهان تلف می‌شوند.
- برنامه حفاظت از محیط زیست سازمان ملل متحد برآورد کرده در هر ۱/۶ کیلومتر مربع از اقیانوس‌ها، ۴۶ هزار قطعه زباله پلاستیکی شناور وجود دارد.
- حیوانات کیسه‌های پلاستیکی را اغلب به صورت اشتباهی می‌بلعند که پس از انسداد معده آنها منجر به مرگشان می‌شود.
- بسیاری از پرندگان نیز به دلیل گیر افتادن داخل کیسه‌های پلاستیکی نمی‌توانند پرواز کنند.
- مطالعات اخیر در استرالیا نیز نشان می‌دهد در سایت‌های دفن زباله در این کشور در هر دقیقه بیش از ۷ هزار کیسه پلاستیکی دفن می‌شود.
- طبق تازه‌ترین گزارش کمیسیون اروپا، استفاده از پلاستیک طی ۵۰ سال اخیر به اوج خود رسیده و تولید جهانی آن در هر سال از ۱/۵ میلیون تن در سال ۱۹۵۰ میلادی به ۲۲۵ میلیون تن در سال ۲۰۰۸ میلادی رسیده است. ■

منبع: سازمان بهداشت جهانی
بنیاد بین‌المللی برای بهزیستی حیوانات

تازه وارد زمین‌های دفن زباله می‌شوند که برای تبدیل شدن به ذرات بسیار ریز که آنها هم آلوده کننده هستند، باید ۱۰۰۰ سال متضرر بمانند. برخی کسب و کارها دیگر به مشتریان خود کیسه پلاستیکی نمی‌دهند و بسیاری از اجتماعات می‌خواهند ممنوعیتی برای کیسه‌های پلاستیکی اعمال کنند. برخی ایالت‌های آمریکا قانوناً مانعی بر سر راه تولید این محصول ایجاد کرده‌اند، مانند سانفرانسیسکو.

برخی دیگر نیز راه محدود کردن این کیسه‌ها را وضع قوانین درباره ذخیره‌سازی، خرید کیسه‌های پلاستیکی و ممنوعیت‌های همه‌جانبه می‌دانند. فروشگاه‌های زنجیره‌ای امروزه دربی اعمال روش‌هایی هستند که استفاده از این کیسه‌ها را به حداقل برسانند، از جمله اینکه مشتری‌هایی که مایل به استفاده از آنها هستند، باید پول کیسه خود را بپردازند. به علاوه، سیاست‌گذاران سلات در بسیاری از نقاط آمریکا از شهروندان خواسته‌اند از کیسه‌های خود دوباره استفاده کنند و در آخر آنها را به مراکز بازیافت تحویل دهند.

از سوی دیگر، موافقان تولید کیسه‌های پلاستیکی معتقدند از آنجا که جایگزین‌های این محصول زیانبارتر هستند، ممنوعیت تولید کیسه‌های پلاستیکی از نظر اقتصادی و محیط زیستی از سر کوتاه‌بینی است. بحث‌ها بر سر ممنوعیت یا عدم ممنوعیت کیسه‌های پلاستیکی در آمریکا به سطح سیاست‌گذاران رسیده است.

موافقان ممنوعیت، یکی از دلایل خود را هزینه‌ای می‌دانند که دولت هر سال برای حفاظت از منابع آبی صرف می‌کند. به گزارش شورای دفاع از منابع ملی، دولت آمریکا هر سال سرانه ۱۱ دلار خرج می‌کند تا مانع از رسیدن زباله‌های پلاستیکی به اقیانوس شود. هزینه حفاظت از آب‌های کالیفرنیا در برابر آلودگی سالانه ۴۲۸ میلیون دلار است که ۲۸-۲۵ درصد آن به پلاستیک اختصاص دارد. گذشته از هزینه‌های وارد نشدن زباله به اقیانوس، برآورد موافقان ممنوعیت آن است که کیسه‌های پلاستیکی که در نهایت به ذرات ریزتری تبدیل می‌شوند، حیات ۲۶۷ گونه دریایی را تحت تاثیر قرار داده‌اند. ■

منبع: environment

سامانه ارتباط آنلاین
در سایت «سلامت» راه اندازی شد
www.salamat.ir